

20-08-2012

STATENS
SERUM
INSTITUT

Finansielle udfordringer på SSI

SSI's samlede økonomi er under pres på flere fronter. Samtidig står SSI overfor at skulle fastlægge og kommunikere strategi, strategibudget og budget 2013 til medarbejdere, departement, finansministerium og øvrige relevante interessenter. Særligt diagnostikken, vaccineområdet og finansieringen af fællesomkostninger er udfordret. Resultatet er, at det vil være yderst vanskeligt at opretholde en positiv bundlinje i 2013.

Med henblik på videre dialog om en samlet plan for SSI gennemgås udfordringerne kort, og der skitseres en række handlemuligheder. Dialogen bør igangsættes hurtigt, således der kan opsættes budgetkrav for 2013, planlægges og gennemføres relevante tiltag og kommunikere disse til relevante parter, herunder medarbejdere.

Diagnostik presses af voldsomme decentraliseringer til regionerne af rutinediagnostik og efterlader alene kompetence- og ressourcekrævende specialdiagnostik på SSI. Økonomimodellen har hidtil været, at overskud på rutinediagnostik bidrager til faglig og fysisk kritisk masse samt medfinansierer specialdiagnostik med tilhørende forsknings- og udviklingsbehov, der er afgørende for et dækkende smitteberedskab.

Hjemtagelserne pr. 1/1 2013 (jf. orientering fra Ole Allin Jensen af 10/8 2012) medfører behov for besparelser for et stort to-cifret millionbeløb. Det er usikkert, om kritisk masse til kvalificeret opretholdelse af specialdiagnostik og beredskab kan opretholdes, og det vil formentlig kun kunne ske til 0-resultat forudsat prisstigninger på disse ydelser (der kan generere yderligere hjemtagelser), alternativt øgede statsbevillinger til opretholdelse af beredskabet.

Besparelser og deraf følgende betydelige afskedigelser som følge af de senest varslede hjemtagelser forberedes og iværksættes i sensommeren 2012 med henblik på at forsøge at skabe økonomisk balance på området i 2013.

Model-forslag:

Kortsigtet gennemføres en kombination af ressourcereduktion og evt. prisstigninger. Endvidere bør der overvejes en national beredskabstankegang i finansiering af diagnostikken; f.eks. fælles finansiering imellem sundhedsvæsnets aktører og afregning efter en forbrugs-fordelingsmodel. Et udvalgssarbejde ser på om en samling af det veterinære og humane beredskab (one health) kan bidrage til at sikre kritisk masse trods af fald i rutinediagnostikken på såvel det humane som det veterinære område.

Vaccineområdet er økonomisk udfordret på følgende områder:

- Pålagte prisreduktioner på børnevacciner til Danmark.
- Fortsat store F&U-udgifter til udvikling af vacciner. Bortfald vil afskære fremtidig indtægtsmulighed.
- Afventning af internationale myndighedsgodkendelser før eksport kan ekspandere.
- Efterspørgselsfald og prispres på eksportmarkeder.
- Forsinkede milestone-betalinger fra strategiske partnere.

Vaccineområdet er, bl.a. som følge af de pålagte prisreduktioner, p.t. underskudsgivende. Vaccine-sektorens ressourcer er endvidere reduceret til smertegrænsen. På kort sigt er det kun muligt at reducere omkostninger til 0-resultat ved at stoppe/afhænde majoriteten af forsknings- og udviklingsaktiviteterne og dermed væsentlige aktiver og fremtidige indtjeningsmuligheder.

Model-forslag:

Der bør snarest, dvs. sensommer 2012, besluttes strategi for vaccineområdet. Der ses umiddelbart følgende alternativer:

- Acceptere at vaccineområdet, og dermed SSI, har underskud frem til eksport-strategi-realisering fra 2014 og frem, og i øvrigt afvente resultatet af varslede budgetanalysen.

Hvis et underskud ikke kan accepteres, ser SSI følgende muligheder:

- Afhænde, selskabsføre eller lukke forsknings- og udviklingsaktiviteterne, og drive den øvrige forretning til 0-resultat. Herved tabes relaterede aktiver og fremtidig indtjening. Det kan nævnes at forskningsområdet aktuelt genererer licensindtægter på mere end 50 mio. kr. pr år og tiltrækker store forskningsbevillinger fra nationale og internationale fonde og forskningsråd som udtryk for forskningens store kvalitet. En nedlukning eller frasalg af aktiviteterne vil, bl.a. grundet kontraktlige forpligtigelser, ikke kunne få fuld effekt på 2013 regnskabet.
- Påbegynde selskabsførelse af vaccineområde til et p.t. underskudsgivende biotek-selskab - enten i statsligt regi eller privatiseret. Der må påregnes underskud i vaccineområdet og på SSI i processen frem til realisering. Selskabet kan evt. gives koncession til at forsyne Danmark med de nuværende egenproducerede børnevacciner i en overgangsperiode, hvilket vil sikre stabil forsyning og tilføre selskabet værdi. SSI opretholder fortsat indkøb af vacciner til programmet efter udbud og sikrer levering specialvacciner og sera til sikring af beredskabet, men producerer ikke længere vacciner.
- Producere børnevacciner til lager, udbyde fremtidig levering til Danmark og lukke vaccineområdet. Det vil medføre afskrivning af aktivmassen i vaccinesektoren og dermed underskud i overgangsfasen. SSI opretholder indkøb af vacciner til programmet efter udbud og sikrer levering specialvacciner og sera til sikring af beredskabet.

Infrastruktur og støttefunktioner (FO) samt ressourcer i NSF og koncern-HR.

Indtægtsreduktionerne på SSI kombineret med nye aktiviteter i NSI og NSF som følge af SUM-organiseringen i foråret 2012 sætter ressourcerne til infrastruktur og støttefunktioner under pres.

Udfordringerne er bl.a. flg.:

- Omsætningsfald i forretningen medfører kun i meget begrænset omfang reduktion i art og omfang af opgaver i støttefunktionerne, med mindre der træffes beslutning om substantielle omlægninger som selskabsudskillelse, overførsel af jord og bygninger, lukning m.v.
- Tilgang af nye opgaver til SSI i form af NSI og NSF afføder nye opgaver og ressourcebehov i støttefunktionerne.
- Manglende bevillingsfinansiering af støttefunktioner relateret til NSF og koncern-HR forværrer problemstillingen.

SSI følger det omkostningsbaserede regnskabsprincip (og årsregnskabsloven) og allokere omkostninger retvisende til forbrugende enheder. Fællesomkostninger pr. enhed reduceres ved aktivitetsvækst og stiger ved aktivitetsfald. Fællesomkostningerne kan, grundet bortfald af stordriftsfordele, dog ikke reduceres i samme omfang som et aktivitetsfald.

Model-forslag:

- Beslutning om organiseringsmodel for SSI fremover er afgørende for tilpasning af fællesomkostningerne. Der kan dog først påregnes reduktioner efter overgangsperioden.
- Alle de nye indlejrede funktioner på SSI skal bidrage til betaling af fællesomkostningerne.